

Vastgesteld door het college d.d. 2023

Tweede tussentijdse rapportage 2023

Gemeente Bernheze

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Samenvatting	4
Beleid	6
Leefbare kernen	6
Gezonde zorgzame gemeente	12
Klimaatbestendig, biodivers en circulair	14
Duurzame landbouw en economie	16
Dienstverlening en sterke organisatie	16
Budgetten	19
Voorstel	22
Bijlagen	23
Post onvoorzien	24
Stand van de post onvoorziene uitgaven 2023 (augustus)	24
Toelichting budgetten (financiële afwijkingen)	25
Leefbare kernen	25
Gezonde zorgzame gemeente	31
Klimaatbestendig, biodivers en circulair	38
Dienstverlening en sterke organisatie	39
Financiën	40

Inleiding

Met deze rapportage informeren wij uw raad over ontwikkelingen die te maken hebben met de uitvoering van de begroting over 2023 (terugkijkend op de verslagperiode tot en met augustus en vooruitkijkend over het resterende deel van 2023). Wij geven een uiteenzetting van de belangrijkste ontwikkelingen bij de realisatie van de voornemens.

De begroting en ook deze rapportage wordt onderverdeeld in de volgende programma's

Programma 1: Leefbare kernen

Programma 2: Gezonde zorgzame gemeente

Programma 3: Klimaatbestendig, biodivers en circulair

Programma 4: Duurzame landbouw en economie

Programma 5: Weerbare en veilige samenleving

Programma 6: Dienstverlening en sterke organisatie

Programma 7: Financiën

Ontwikkelingen, afwijkingen van het bestaande beleid en concernplan aan de orde op basis van bovengenoemde indeling.

De toelichting op de financiële afwijkingen ziet u terug in de toelichting Budgetten.

Samenvatting

In het kader van rechtmatigheid is het noodzakelijk dat afwijkingen op programmaniveau door uw raad worden geaccordeerd. Dit is ook een vereiste van onze provinciale toezichthouder om de mutaties per programma inzichtelijk te maken.

Programma	Budget 2023 na wijziging	Mutatie tussentijdse rapportage incidenteel	Mutatie tussentijdse rapportage structureel	Budget 2023 na wijziging tussentijdse rapportage
Programma 1: Leefbare kernen	10.965.712	579.925	16.758	11.562.395
Programma 2: Gezonde zorgzame gemeente	29.800.700	163.718	26.823	29.991.241
Programma 3: Klimaatbestendig, biodivers en circulair	592.875	370.759	0	963.634
Programma 4: Duurzame landbouw en economie	392.211	-2.000	0	390.211
Programma 5: Weerbare en veilige samenleving	3.031.907	10.000	0	3.041.907
Programma 6: Dienstverlening en sterke organisatie	12.909.405	1.004.895	-33.236	13.881.064
Programma 7: Financiën	-57.692.810	-1.161.082	-30.000	-59.651.793
Resultaat 2^e tussentijdse rapportage	0	966.215	-19.655	946.560
Inzet stelpost accres (mutatie programma 7 financiën)		-946.560		
Saldo		0		
(+ = nadelig / - = voordelig)				

De tweede tussentijdse rapportage 2023 sluit op een nadelig resultaat van € 946.560,-. Het resultaat bestaat uit een incidenteel nadeel van € 966.215,- en een structureel voordeel van € 19.655,- en wordt volledig incidenteel gedekt uit de stelpost accres.

Belangrijke financiële bijstellingen zijn (V=voordeel, N=nadeel):

- Lagere opbrengst leges omgevingsvergunning € 660.000 (N)
- Onderwijsachterstandenbeleid € 163.000 (V)
- POK-middelen € 99.459 (V)
- Uitvoeringsovereenkomst Meierijstad € 250.628 (N)
- Kosten sociale zaken € 276.815 (N)

- Brede specifieke uitkering netto € 349.009 (V)
- Afrekening jaarrekening 2022 ons welzijn € 178.927 (V)
- CAO-ontwikkeling salarissen € 650.000 (N)
- Extra 2^e Kamerverkiezingen € 100.500 (N)
- Uitkomsten mei- septembercirculaire € 964.618 (V)
- Wijziging kaders aangaan leases via econocom € 178.017 (N)
- Kosten aflossing geldlening € 767.901 (N)

Beleid

Leefbare kernen

Compensatieregeling energie non-profitorganisaties

Op 1 juni 2023 informeerden wij u via een notitie ter informatie over de subsidieregeling Eenmalige energielastencompensatie 2022 gemeenschapshuizen en verenigingen met een eigen accommodatie. Met deze regeling worden Bernhezer non-profitorganisaties gedeeltelijk gecompenseerd voor de fors gestegen energielasten in 2022 ten opzichte van 2021. We reserveerden hiervoor een budget van € 250.000,-. Op peildatum 14-9-2023 is een bedrag uitbetaald van € 110.064,-. De vergoedingen hebben plaatsgevonden aan 8 sportverenigingen, instructiebad 't Kuipke, 3 gemeenschapshuizen en 2 overige amateurverenigingen.

Als gemeente konden we gebruik maken van een rijksregeling voor de compensatie van gestegen energiekosten van amateursportverenigingen. Echter indien de sportvereniging gebruik kunnen maken van de TEK-regeling of het verbruik onder het energieplafond zit kan geen gebruik worden gemaakt van deze rijksregeling. Na uitvraag bij de sportverenigingen hebben we geconstateerd dat vanwege de gestelde voorwaarden we geen gebruik kunnen maken van deze rijksregeling.

WKO-installatie De Misse 4 Heesch (SCC de Pas)

In 2020 stelden uw raad een krediet beschikbaar voor de vervanging van de WKO-installatie. We hebben in de voorbije periode op verschillende manieren geprobeerd het project WKO-installatie in de markt te zetten. Dit heeft tot op heden nog steeds niet geleid tot het vinden van een geschikte partner die dit binnen bestaand budget uit kan voeren. Omdat het project de Misse 2-4-6 gestart is, is in de vergadering van de stuurgroep medegedeeld om de WKO-installatie als integraal onderdeel binnen dat project op te pakken.

Onderzoek naar de toekomst van de begraafplaatsen in Bernheze.

Er heeft een onderzoek plaatsgevonden door bureau KYBYS naar de toekomst van de begraafplaatsen van Bernheze. De uitkomst van het onderzoek en de gevolgen zouden in 2023 aan de Raad worden gemeld. Dat gaat niet lukken vanwege de extra verkiezingen in november 2023 die een samenloop kennen met de wettelijk verplichte zelfevaluatie die een deadline heeft van 31 december 2023. Er is geen personele capaciteit meer beschikbaar om de onderzoeksresultaten te verwerken. Dit zal opschuiven naar 2024.

Er gaat dit jaar geen duidelijkheid meer komen over de tarief ontwikkeling van begraven.

De tarieven voor begraven voor 2024 zullen nu geïndexeerd gaan worden op basis van de tarieven 2023.

Omgevingswet

Algemeen

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De organisatie is geruime tijd bezig zich hierop voor te bereiden. De klaar-voor-de-start test van de VNG heeft inzicht gegeven in wat er nog moet gebeuren, zowel voor als na 1 januari.

Om de implementatie van de Omgevingswet te borgen is er een tijdelijke transitie coördinator Omgevingswet aangesteld.

Omgevingsvisie

De ontwerp-omgevingsvisie en de concept-OER is in september besproken in de commissie RZ. Deze documenten hebben tot medio november ter inzage gelegen. Tijdens deze periode is een oordeel gevraagd aan commissie m.e.r. In het eerste kwartaal van 2024 zal de definitieve omgevingsvisie voorgelegd worden aan de Raad.

We blijven werken aan draagvlak en steun bij onze partnerorganisaties. Het doel is om in het eerste kwartaal van 2024 samen met de gemeente een omgevingsverklaring te ondertekenen. Hiermee verklaren ze de omgevingsvisie te ondersteunen, voorzover het hun bevoegdheden raakt en spreken we met hen af dat zij zich inspannen om de ambities te realiseren.

Om de omgevingsvisie te concretiseren en uit te werken naar projecten zal het college in 2024 starten met het opstellen van programma's onder de Omgevingswet.

Daarnaast starten we een monitoringsprogramma om de voortgang van de omgevingsvisie te kunnen volgen en in 2028 te kunnen evalueren. Daarbij maken we zoveel mogelijk gebruik van bestaande monitoring en de afwegingscriteria in de OER

Omgevingsplan

Op de datum invoering Omgevingswet (1 januari 2024) is er een omgevingsplan van rechtswege. In de jaren tot en met 31 december 2032 moeten verordeningen en bestemmingplannen worden omgezet naar het omgevingsplan nieuwe stijl.

Daarvoor hebben we de volgende stappen onderscheiden:

1. Voorbereiden omgevingsplan van rechtswege (tijdelijk deel): inmiddels afgerond
2. Verordening Fysieke Leefomgeving: inmiddels afgerond
3. Bruidsschat aanpassen aan de lokale regelgeving
4. Transitiefase naar omgevingsplan nieuwe stijl

De bruidsschat betreffen de rijksregels die overgaan naar de gemeente. We werken regionaal samen met de gemeenten Oss, Vught, 's-Hertogenbosch, Meierijstad, Maashorst en Mijngemeentedichtbij (Sint-Michielsgestel en Boxtel) en met de ODBN om deze aan te passen aan onze lokale situatie.

Vanaf 2022 is geoefend met het omzetten van regels uit het bestemmingsplan naar omgevingsplan. Hierbij is geconcludeerd dat er meer inzet vanuit de lijnorganisatie nodig is om succesvol tot een omgevingsplan te komen. In de tweede helft van 2023 is extra capaciteit binnen team RO beschikbaar gekomen zodat het oefenen met omzetten naar omgevingsplan weer is opgepakt.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Het DSO is in grote lijnen gereed: de gemeente is hierop aangesloten en de software is gereed. De komende periode staat in het teken van oefenen en testen.

Bestemmingsplan aanpassing diverse holes The Duke

Voor het gebied De Hooge Vorssel doorlopen we een gebiedsproces met alle stakeholders. De golfbaan is daarbij ook aangehaakt. De bedoeling is om tot een toekomstvisie te komen die gedragen wordt door alle betrokken partijen.

Vervolgens zal er een nieuwe ruimtelijke procedure voor de aanpassing van de golfbaan worden opgesteld. Dat zal plaatsvinden in de loop van 2024.

Woningbouw

Algemeen

Op 1 september is er een nieuwe beleidsmedewerker wonen gestart. We verwachten het thema wonen hiermee weer de aandacht te geven die het verdient. De doelgroepenverordening is inmiddels rijp voor besluitvorming. De notitie alternatieve woonvormen verwachten we in het eerste kwartaal van 2024.

Afweging woningbouwprojecten

Volgens de woonvisie hebben we een opgave van 1160 woningen tot en met 2026. We hebben een over-aanbod van plannen. In juni hebben we een afweging gemaakt welke plannen verder opgepakt kunnen worden. Daarbij is aansluiting gezocht bij onze volkshuisvestelijke ambities, maar ook bijvoorbeeld ruimtelijk kwaliteitswinst. Vanwege de lange doorlooptijd van woningbouwontwikkelingen hebben we bij het afwegingsmoment in oktober ook al een doorkijk gemaakt voor de periode na 2026.

Woningbouwplannen

De ambities uit onze woonvisie vinden hun uitwerking in de verschillende woningbouwplannen. Hieronder een korte toelichting op de plannen waarvoor wij zelf de grondexploitatie voeren.

1. Achterstaat – Delst (Nistelrode)

Het ontwerp bestemmingsplan is inmiddels ter inzage gelegd. De vaststelling van het bestemmingsplan staat gepland in het eerste kwartaal van 2024.

2. Herstructurering d'n Berg (Heesch)

Er ligt een voorkeursvariant voor het realiseren van 72 woningen. Het ontwerp bestemmingsplan wordt naar verwachting in december 2023 ter inzage gelegd.

3. Kamersche Hoef (Heeswijk-Dinther)

Het ontwerp bestemmingsplan ligt vanaf 24 augustus 2023 voor 6 weken ter inzage. Vaststelling van het bestemmingsplan door de raad is pas mogelijk wanneer het bestemmingsplan Heeswijkse Akkers onherroepelijk is. Dit in verband met de te realiseren ontsluitingsweg.

4. Nobisweg-Koffiestraat (Heeswijk-Dinther)

Het project bestaat uit 28 Ruimte voor Ruimte woningen, circa 150 reguliere woningen en 24 zorgwoningen. Het ontwerp bestemmingsplan wordt naar verwachting in december 2023 ter inzage gelegd.

5. Bestemmingsplan Oude Torenweg (Nistelrode)

Het project bestaat uit het realiseren van 5 sociale huurwoningen door Mooiland. Het ontwerp bestemmingsplan is inmiddels ter inzage gelegd. De vaststelling van het bestemmingsplan staat gepland in het eerste kwartaal van 2024.

6. Weijen West fase 1 (Nistelrode)

Het project bestaat uit het realiseren van ongeveer 27 woningen waarvan 30% sociale huurwoningen door Mooiland. Het ontwerp bestemmingsplan is inmiddels ter inzage gelegd. De vaststelling van het bestemmingsplan staat gepland in het eerste kwartaal van 2024.

7. Heeswijkse Akkers (Heeswijk-Dinther)

Het bestemmingsplan is 6 oktober 2022 vastgesteld door de raad. Tijdens de beroepstermijn is er door twee partijen beroep ingesteld. Momenteel lopen de onderhandelingen met de eigenaar van de grond die nodig is voor de nieuwe ontsluitingsweg. Na vaststelling is de onteigeningsprocedure opgestart. Het bouwrijp maken is inmiddels afgerond. Het uitgifteproces kan opgestart worden nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is.

8. Zwarte Molen (Nistelrode)

Het ontwerp wijzigingsplan is begin maart 2023 onherroepelijk geworden.

9. De Bunders (Heesch)

Het plan voorziet in circa 290 woningen met ruimte voor de eventuele realisatie van een school en buitenschoolse opvang. Daarnaast wordt in de uitwerking rekening gehouden met alternatieve woonvormen, zoals een woon-zorgcomplex, CPO-zelfbouw, tiny-houses en flexwoningen.

De eerste bewonersavond heeft inmiddels plaatsgevonden. De planning is om in het eerste kwartaal van 2024 met een ontwerp omgevingsplan en exploitatieplan ter inzage te kunnen gaan en uw raad hierover te informeren middels een NTI. Daarmee halen we de fatale termijn uit de WVG. We verwachten dat in 2026 de eerste woningen verkocht kunnen worden.

10. Weijen-West fase 2 t/m 5 (Nistelrode)

In juli van 2023 zijn de resultaten van het verkeerskundig onderzoek voor Nistelrode gepubliceerd. De resultaten van dit onderzoek maakt het noodzakelijk om voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van de locatie Weijen West Fase 2 t/m 5 eerst extra oplossingen uit te werken om goed tegemoet aan de conclusies uit dat onderzoek. Dit zorgt voor een vertraging voor deze woningbouwlocatie. Deze locatie zal niet meer onder de WRO uitgewerkt kunnen worden, maar in plaats daarvan onder de omgevingswet worden afgehandeld.

Verwachting is nu om in het 2de kwartaal van 2024 met een concept ontwerpbesluit wijzigen omgevingsplan (voorheen voorontwerp bestemmingsplan) ter inzage te kunnen gaan voor dit gebied. De woninguitgifte voor deze locatie kan dan plaatsvinden vanaf 2026.

11. Rietkant (Vorstenbosch)

Op basis van de regionale afstemming mogen maar een beperkt aantal woningbouwprojecten worden toegevoegd aan de kern Vorstenbosch. Een aantal andere projecten zijn al verder in de ontwikkeling en hebben daarom een hogere prioriteit mee gekregen. De ontwikkeling van deze locatie wordt daarom voorlopig on hold gezet.

12. Oude Veghelsedijk (Vorstenbosch)

In juli hebben wij een koopovereenkomst gesloten met de eigenaar van het te ontwikkelen gebied.

De ontwikkeling van deze woningbouwlocatie zal als een pilot onder de omgevingswet worden opgepakt.

Het vertrekpunt voor het project wordt duurzame ontwikkeling, gedacht kan worden aan volledig elektrisch bouw- en woonrijp maken van het openbaar gebied evenals de woningen. Daarnaast willen we hogere duurzaamheidseisen stellen aan de te realiseren woningen (nul-op-de-meter).

We verwachten de publicatie van de ontwerpbesluit wijzigen omgevingsplan (voorheen ontwerpbestemmingsplan) in 2024.

Onderwerp Onderzoek reconstructie Zoggelsestraat

De onderhoudstoestand van de wegverharding op het gedeelte van de Zoggelsestraat tussen de Burgemeester Woltersstraat en de Kruishoekstraat is slecht. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door wortelopdruk van de ter plaatse aanwezige bomen. Deze bomen zijn aangemerkt als waardevol en moeten daarom zoveel als mogelijk behouden blijven.

Omdat de waardevolle bomen behouden moeten blijven is de situatie niet meer te verbeteren met regulier onderhoud, een herinrichting is noodzakelijk. Wanneer we de bomen sparen resteert een te smal wegprofiel voor deze straat in het bedrijventerrein. Een bredere analyse waarbij ook de directe omgeving wordt betrokken is noodzakelijk.

Bij deze bredere analyse is naast de inbreng van de directe omgeving ook input nodig vanuit diverse vakdisciplines binnen de gemeente, waaronder verkeer. Vanwege de vele projecten die er bij de vakdiscipline verkeer liggen is een prioritering van de projecten noodzakelijk. Hierbij is besloten om het onderzoek naar een mogelijke nieuwe inrichting van de Zoggelsestraat door te schuiven naar 2024.

Opstellen Groenstructuurplan

De planning is gewijzigd:

- Op 13 september wordt de 80% versie van het GSP opiniërend besproken.
- 29 november behandeling definitief GSP door Commissie RZ
- 14 december behandeling definitief GSP door gemeenteraad

In het DT is onlangs besproken dat we niet werken met een ontwerp GSP en ter inzagelegging. Maar dat het direct definitief wordt vastgesteld.

Het GSP is daarmee eerder definitief dan de Omgevingsvisie, maar dat heeft ook te maken met het feit dat we de groenbeheerplannen bij voorkeur vast laten stellen o.b.v. een vastgesteld GSP.

Projecten uit het Landschapontwikkelingsplan

Dit krediet is in het leven geroepen om projecten uit het Landschapontwikkelingsplan te ontwikkelen

Een van de projecten die bij de Actualisatie van het LOP in 2018 naar voren kwam, is het opstellen van een leidraad landschappelijke inpassing. Deze willen we in 2023 laten opstellen ten laste van dit krediet.

We willen die leidraad in regionaal verband opstellen. Regionale samenwerking maakt dat de planning wat anders loopt dan voorzien. De leidraad wordt eind 2023 verwacht.

Gezonde zorgzame gemeente

Herijking gemeenschapshuizenbeleid – sociaal culturele centra

In oktober 2022 gaven we het PON & Telos opdracht om beleid gemeenschapshuizen uit 2000 te gaan herijken. Aan de hand van themasessies met stichtingsbesturen van de Sociaal Culturele Centra (SCC) en raad is een 80% versie gemaakt. We informeerden uw raad in september via een notitie ter informatie. Om een 100% versie te realiseren, gaan we de besturen van de sociale culturele centra en de inwoners raadplegen. Ook worden dit jaar nog nieuwe financiële instrumenten voor financiële ondersteuning van de centra onderzocht op (financiële) haalbaarheid. O.a. door opstellen Meerjaren Onderhoudsplannen van de vijf centra. Dit betekent dat eind dit jaar geen nieuwe beleidsnotitie kan worden vastgesteld, planning dus is vertraagd. Begin 2024 wordt de 100% versie ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Impuls Beschermd wonen, maatschappelijke opvang Z & V

Met de meeste inwoners gaat het goed, zij redden zich met meer of minder steun van hun omgeving, prima zelf. Sommige inwoners hebben minder of meer ondersteuning nodig (ondersteuning bij opgroeien en opvoeden, hulp in en bij het huishouden, begeleiding). Soms is dat allemaal niet voldoende, is iemand een gevaar voor zichzelf of de omgeving en is een goede gestructureerde aanpak nodig. Een aanpak waarbij alle betrokken personen en instanties als één werken. Dit laatste is erg lastig en de ervaringen leren dat goede wil, die bij iedereen aanwezig is, en allemaal ons best doen niet voldoende is om samen de juiste dingen te doen. Hier werken wij aan versterking van juist die samenwerking door te gaan werken met de AVE-methode AVE staat voor Aanpak Voorkoming Escalatie en is een methodiek die is gebaseerd op de GRIP werkwijze in de rampenbestrijding. Zo wordt duidelijk wie regie voert, wat dat inhoudt en dus ook wie welke taak rol en verantwoordelijkheid heeft. Ook wordt duidelijk hoe de bestuurlijke verantwoordelijkheid is belegd. Op basis hiervan wordt bekeken wat dit betekent voor onze huidige manier van werken en dus ook de personele consequenties.

Door AVE te implementeren leren we eenzelfde taal te spreken en structureren we onze werkwijze en versterken we de verbinding tussen zorg en veiligheid juist op de plek waar het ertoe doet: het gezin. Zo verbeteren we de ondersteuning aan onze inwoners. Met de implementatie van AVE bereiden we ons tevens voor op de mogelijke komst van de Wet aanpak meervoudige aanpak sociaal domein en geven we invulling aan het Koersdocument inwoners met psychische kwetsbaarheid 2024-2028 dat in uw vergadering van juli van dit jaar heeft vastgesteld.

Aanvullende subsidie Eijnderic voor doorstart voor de periode 2021-2023

In mei 2021 stelde uw raad een eenmalig budget beschikbaar van maximaal € 90.000,- voor de periode 2021-2023 (jaarlijks € 30.000,-) om een doorstart van de Eijnderic mogelijk te maken. Dit vanwege:

- zorgen van het bestuur over de (financiële) continuïteit, o.a. door minder cursisten;
- zorgen werden versterkt door Corona;
- en de samenwerking met de Pas in het project De Nieuwe Instelling stopte in oktober 2020.

Voorwaarde aan de subsidie was dat uitsluitend een subsidie beschikbaar werd gesteld als de jaarrekening in het betreffende jaar een tekort liet zien. In 2021 en 2022 is niet uitgekeerd. De Eijnderic had in deze jaren geen tekort omdat zij landelijk middelen voor Coronasteun ontvingen. De uitkomsten van de jaarrekening 2023 worden pas in de loop van 2024 duidelijk. Indien de jaarrekening 2023 positief sluit willen we aan deze middelen een andere bestemming geven. De Eijnderic heeft namelijk al heel wat jaren onderhoud in het gebouw uitgesteld, in afwachting van nieuwe huisvestingsplannen. Dit onderhoud kan de Eijnderic niet meer uitstellen, ook al gaat zij op termijn wellicht deelnemen in het project de Misse 2-4-6. We zullen bij de jaarrekening dan ook voorstellen deze middelen over te hevelen naar 2024.

Armoedeaanpak: beter bereik bij de armoededoelgroep door middel van communicatieplan en bijbehorende acties

We willen ons focussen op bereik en het wegnemen van schaamte en wantrouwen bij onze inwoners. Het doel is dat inwoners eerder geholpen worden, duurzaam uit armoede komen en schulden klein blijven of zelfs voorkomen. Daarbij is het belangrijk dat inwoners ons hulpaanbod wat vele soorten vormen hulp bevat kan begrijpen of geholpen wordt om het te begrijpen.

De schaamte en/of het wantrouwen bij inwoners, maakt het niet makkelijk hen te bereiken. We zetten daarom in op structureel maandelijks communiceren via de Mooi Bernhezer Krant en de socials over ons hulpaanbod. Hierbij vragen we ons lokale armoedenetwerk om de berichtgeving te delen. Verder is het belangrijk dat we met onze partners zichtbaar en benaderbaar zijn. Daarom zetten we in op gericht bewoners benaderen. Rondom de dag tegen armoede op 17 oktober delen lokale partners verzorgingspakketten uit en berichten we iedereen die energietoeslag heeft ontvangen. Al deze inwoners worden uitgenodigd om op laagdrempelige locaties per kern een gesprek aan te gaan met een vrijwilliger die meekijkt naar de situatie en warm kan doorverwijzen.

Realisatie tennispark Loosbroek

Uitvoering ligt bij de verenigingen. Planning is dat ze daar in Q3 2023 mee starten. De oplevering en het afsluiten van het krediet zal naar verwachting in Q3 2024 plaatsvinden.

Klimaatbestendig, biodivers en circulair

Rijksuitkering klimaatgelden

Het college heeft besloten de raming voor de besteding van de toegekende CDOKE gelden vast te stellen (voor 2023 € 500.000).

Dit betekent dat we het geld gaan besteden aan allerlei vormen van tijdelijke en structurele capaciteit. Voor team R&B komt dit uit een toevoeging van 0,4 fte als structurele formatie voor een verkeerskundige voor laadinfrastructuur en voor team BWL komt dit uit op een toevoeging van 2 fte beleidsmedewerker warmtetransitie. Het rijk heeft inmiddels besloten deze gelden structureel uit te keren.

Versnellen isolatiemaatregelen in Noord-Oost Brabant

Vanuit het Nationaal Isolatieprogramma heeft Bernheze ruim € 600.000 beschikbaar gekregen voor het opzetten van een eigen isolatieprogramma om eigenaar-bewoners van slecht geïsoleerde koopwoningen (energielabel D, E, F en G) mét een lage woningwaarde te stimuleren één of meerdere structurele isolatiemaatregelen te nemen.

Voor de besteding van (het eerste deel van) deze middelen is de gemeente Bernheze een glasisolatieaanpak aan het opzetten met een eerste focus op de energietoeslag-doelgroep en de startwijken vanuit de Transitievisie Warmte. Het was voornemens de lokale isolatieaanpak te richten op spouwmuur- en glasisolatie maar door de verplichtingen vanuit de Wet Natuurbescherming is de isolatieaanpak beperkt tot glasisolatie (HR++ of triple glas). Naar verwachting start de lokale glasisolatieaanpak in november van dit jaar.

Energie(opwek)

Eind vorig jaar zijn er drie positieve principebesluiten afgegeven voor het realiseren van drie grootschalige zonneparken. De gemeente is nog in afwachting van de vergunningaanvragen van de initiatiefnemers (begin 2024 verwacht).

Zonnepark Achterste Groes is door de Raad van State heen (positief besloten). Het zonnepark is nog in afwachting van netaansluiting voor start bouw.

Regionale aanbesteding GFT en groen

We hebben een regionale aanbesteding GFT en groen samen met gemeente Maashorst, Meierijstad en Oss uitgevoerd.

We concluderen dat de kosten met ingang van 2024 gaan toenemen. De meerkosten worden toegelicht in de eerste tussentijdse rapportage 2024

Veranderingsvergunning milieustraat

De afgelopen jaren heeft de gemeente Bernheze de vergunde maximale tonnage van sloophout en van KGA overschreden. Om onze dienstverlening naar onze inwoners te continueren hebben we in 2022 hebben een alternatieve afvoer aangeboden en zijn we aan de slag gegaan om de vergunningsruimte te vergroten.

Inmiddels is er een nieuwe milieuvergunning aangevraagd waarbij het terrein wordt ingedeeld in verschillende categorieën. Dit geeft meer flexibiliteit en voorkomt mogelijk procedures in de toekomst. Daarnaast hebben we, om in de toekomst opnieuw tegen problemen aan te lopen, ervoor gekozen om de overslag uit te breiden

Op 14 augustus 2023 is de aanvraag veranderingsvergunning ontvangen door het ODBN. Bij de behandeling wordt de uitgebreide procedure gevolgd. De termijn voor de behandeling bedraagt 26 weken. Deze termijn kan met ten hoogste zes weken worden verlengd.

Momenteel is er al 727 ton A, -B en C-hout aangeboden. We hebben een vergunning voor 770 ton, wat betekent dat we vanaf november de inwoners een alternatief moeten bieden.

Afvalbeleid

Het oude afvalbeleid is in 2021 verlopen. Het beleid zal herzien worden op basis van de huidige ontwikkelingen en het plan van aanpak Afvalbeleid. Planning is vaststelling in Q1 2024.

Omgevingsprogramma (Gemeentelijk Riolerings Plan):

Een nieuw beleidsprogramma, dit wordt de opvolger van het huidige gemeentelijk rioleringsplan 2020-2023. Q4 2023 voor het vaststellen van het programma is veel te ambitieus. Liever kwaliteit en vaststelling mikken op Q1 2024 en Raad 7 maart 2024. Voordeel is ook dat we daarmee ook de uitkomsten uit het Basisrioleringsplan (met financiën) mee kunnen nemen.

Planning: Eerder is aangegeven dat om het jaar, aan het einde van het betreffende jaar een statusupdate worden opgemaakt en wordt gedeeld in vorm van een NTI met de raad. Uit oogpunt van overzichtelijkheid en van efficiënt werken verplaatsen we deze statusupdate naar het begin (Q1) van het opvolgende jaar. Daarmee maken we een overzicht op over het hele voorgaande jaar (en het jaar daarvoor) en niet over een gebroken jaar. Tevens kan het proces nu efficiënter worden ingericht door het samen te laten lopen met het schrijven van de verantwoording op de begroting. Dus statusupdate verschijnt dan in Q1 van '25 en '27

Duurzame landbouw en economie

Bedrijventerrein Runneke

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan het ruimtelijk plan voor de uitbreiding van bedrijventerrein het Runneke. Het plan zal begin 2024 ter inzage gaan als ontwerp aanpassing omgevingsplan.

Bedrijventerrein Cereslaan/Vismeerstraat

Het ontwerp bestemmingsplan Cereslaan/Vismeerstraat heeft tot eind februari 2023 ter inzage gelegen. Eerder gaven wij aan dat dit plan in Q3 2023 voor besluitvorming aan de Raad voor te willen leggen. Het beantwoorden van de zienswijzen heeft wat meer tijd gevraagd dan voorzien. Het plan zal het 1^e kwartaal 2024 aan uw raad ter vaststelling worden aangeboden.

Bedrijventerrein Heesch-West

De GR Heesch-West is in afwachting van de behandeling van het beroep bij de Raad van State. In overleg met hun advocaten wordt het verweer opgesteld. In de verweerstrategie wordt beoordeeld of het wenselijk is om tussentijds aanpassingen op het bestemmingsplan door de gemeenteraden te laten doorvoeren.

Zoals eerder aan u gerapporteerd in het beleidsplan 2024-2027 wordt ondertussen een energieonderzoek uitgevoerd. Kernambitie is dat op basis van het opwekpotentieel op de bedrijfskavels zoveel mogelijk zelf wordt voorzien.

Het bestemmingsplan voor zonnepark Achterste Groes is eind 2022 onherroepelijk geworden. De voorbereiding van de realisatie is in handen van de BOM/RE die een zelfstandige planning hanteert. Inmiddels is een nieuwe aanvraag gedaan voor een SDE+ subsidie. Daarnaast is er op dit moment een dilemma omdat het zonnepark nog niet op het stroomnetwerk kan worden aangesloten. Teruglevering van stroom is op dit moment dus nog niet mogelijk.

Dienstverlening en sterke organisatie

Programma dienstverlening

Sinds maart 2023 zijn we van start met het programma dienstverlening. De brug bouwen terwijl we erop lopen. En er zijn al de nodige stappen gezet.

Met de overgang tussen twee programmamanagers en de komst van een nieuwe teamcoach informatievoorziening, is besloten de projectleider digitale dienstverlening en informatievoorzieningslandschap later te werven dan beoogd. Hierdoor is er wel enige vertraging in de uitvoering van dit programma in 2023 ontstaan.

Ondertussen is het programmateam op sterkte en de eerste stappen in verschillende projecten zijn gezet: Het vaststellen van onze vijf kernbeloften, 0-metingen met betrekking tot onze telefonische bereikbaarheid en burgerpeiling, het faciliteren van initiatieven die in de organisatie worden genomen zoals het verbeteren van de registratie van onze klachten en meldingen, een pilot bij RO en vergunningen, veel aandacht voor dienstverlening in de nieuwe onboarding.

Continuïteitsregeling (CR)

Met het oog op een goede dienstverlening, en de continuïteit daarvan, voor onze inwoners en ondernemers, willen we bij uitval van personeel bij ziekte en vacatures in voorwaarden voorzien die zorgen dat snel gehandeld kan worden voor vervanging. Het percentage ziekteverzuim en uitstroom is conform het landelijke gemiddelde bij gemeente met 20.000-50.000 inwoners.

De inhuur bij vervanging voor ziekte of openstaande vacature wordt gefinancierd uit de onderuitputting salariskosten (via vacatures).

De krapte op de arbeidsmarkt is in de afgelopen jaren niet zo hoog geweest. Dit heeft op twee manieren effect. Enerzijds is het steeds lastiger om vacatures in te vullen en is het noodzakelijk om langer in te huren om continuïteit te borgen. Anderzijds stijgen de tarieven van externen waardoor het inhuren ook duurder wordt.

Ook al heeft de volledige inrichting van de HR applicatie nog niet plaatsgevonden, om een voorlopige uitkomst te presenteren, verwachten we op dit moment de uitvoering van taken binnen het personeelsbudget op te kunnen lossen. Over de definitieve uitkomsten zullen we u in de jaarrekening 2023 informeren.

Invulling I-functie

Onder de vlag Bernheze van Automatisering naar Informatisering zijn werken we aan het verder verbeteren van onze informatievoorziening. Een belangrijk onderdeel is het op orde krijgen van onze informatie-organisatie in de vorm van het invullen van de benodigde informatiefuncties. Inmiddels zijn de centrale, meer kader stellende / beleidsmatige, posities ingevuld. Bij de invulling van de meer beheersmatige decentrale functies is besloten om aan te haken op het project bedrijfsvoering. Dit zodat we een integrale invulling kunnen realiseren. Dit heeft wel geresulteerd in een vertraagde doorvoering. We verwachten dat de daadwerkelijke invulling vanaf het 1e kwartaal 2024 plaats gaat vinden.

Wet Open Overheid (WOO)

Voor een goede uitvoering van de WOO is een WOO contact persoon vereist. We hebben binnen de gemeente Bernheze een contactpersoon WOO aangesteld. Deze contactpersoon helpt op een laagdrempelige en klantvriendelijke manier bij het beschikbaarheid van publieke informatie. Een

'simpel' loket dus voor de informatie-zoekende externe. Op deze manier is de 'passieve openbaarmaking' goed geregeld.

De actieve openbaarmaking wordt gefaseerd in gevoerd. Om inzichtelijk te maken wat de impact van de Woo op de informatievoorzieningen is er Woo-scan uitgevoerd. Uit deze scan volgde de stappen die we als Bernheze de komende jaren moeten zetten om te voldoen aan de wet. Dit wordt ook meegenomen in de digitaliseringslag die we als Bernheze gaan maken.

De volgende aspecten gaan we uitvoeren:

- documenten in 11 informatiecategorieën actief publiceren
- de informatiehuishouding op orde brengen
- informatie duurzaam toegankelijk maken.

We willen binnen de gestelde termijn voldoen aan deze regelgeving.

Een aantal informatiecategorieën worden al actief openbaar gemaakt, zoals wet- en regelgeving en beleidsregels. Voor overige onderdelen onderzoeken we welke procesaanpassingen en mogelijk systeemaanpassingen nodig zijn om te kunnen voldoen.

Budgetten

	Mutaties	
	Incidenteel	Structureel
Programma Leefbare kernen		
Daling opbrengsten leges	660.000	
Daling externe inhuur bouwtechnische toetsen	-80.000	
Voordeel meerjarig onderhoudsplan sportparken 2024	29.077	-29.077
Incidenteel voordeel 2023 de Wildhorst	-68.870	
Beschikbaar stellen middelen Wildhorst 2024	-230.000	230.000
Dekking kosten Wildhorst uit pachten en huuropbrengsten 2024	230.000	-230.000
Actualisatie bouwgrondexploitatie	-237.831	
Storting winstneming in reserve nog nader te bestemmen	333.500	
Lagere storting in reserve landschapskwaliteitsverbetering	-95.669	
Gevolgen kapitaallasten 2024 door bijstelling Traverse Heeswijk-Dinther met € 500.000	-16.667	16.667
Bijstelling verkeersplanning	15.000	
Vervanging valzand speelplekken	26.000	
Bijstellen krediet Graafsebaan	5.957	-5.957
Programma Gezonde zorgzame gemeente		
Onderwijsachterstandenbeleid	-163.000	
Maatwerkprojecten/ PAST	-25.000	
Budget Gezond in de stad (GIDS)	-8.954	
Lagere beschikking reserve nog nader te bestemmen	8.954	
Kosten leerlingenvervoer	-25.000	
POK-middelen	-99.459	
Uitvoeringsovereenkomst Meierijstad	229.285	21.343
Lokale overgangsregeling Mnspl trajecten	19.920	
Kosten sociale zaken	276.815	
Budget jeugdzorg	806.530	
Dekking jeugdzorg uit reserve Transitie	-806.530	
Kosten regiotaxi	-43.977	
Kosten individuele begeleiding en dagbesteding	135.076	
Dekking begeleiding en dagbesteding uit reserve Transitie	-135.076	

	Mutaties	
Kosten huishoudelijke verzorging	67.708	
Dekking huishoudelijke verzorging uit reserve Transitie	-67.708	
Terugbetaling opgebouwde reserve regionale ontwikkelagenda	-316.708	
Toevoegen terugbetaling aan de reserve Transitie	316.708	
Brede specifieke uitkering	-542.312	
Geoordeelde middelen	193.303	
Evaluatie Wegwijzer	-10.000	
Onderzoek verbinding onderwijs - jeugdhulp	-5.000	
Afrekening jaarrekening 2022 Ons Welzijn	-178.927	
Vergoeding SPUK bekostiging Oekraïne	-4.482.443	
Reservering bestemmingsreserve opvang vluchtelingen	4.482.443	
SPUK bekostiging Tramplein	-657.000	
Verbouw noodopvang Tramplein	657.000	
Programma Klimaatbestendig, bio-divers en circulair		
Aanpassing verdeling verzoektaken ODBN	-88.686	
Aanschaf PMD-zakken	50.000	
Onderhoud ondergrondse containers	32.679	
Dekking uit de reserve afvalstoffenheffing	-89.542	
Programma Dienstverlening en sterke organisatie		
Hogere kosten werving personeel	25.000	
Hogere Arbokosten	30.000	
Bijstelling budget salarissen a.g.v. CAO-ontwikkeling 2 januari	650.000	
Hogere opbrengsten uit UWV uitkeringen	-90.000	
Extra 2 ^e kamerverkiezingen in 2023	100.500	
Programma Financiën		
Bijstelling opbrengsten OZB	19.463	
Bijstellingen opbrengsten riolering	74.708	
Dekking bijstelling opbrengsten riolering uit voorziening riolering	-74.708	
Opbrengsten toeristenbelasting	-55.000	-30.000

	Mutaties	
Gevolgen 2 ^e begrotingswijziging 2023 BSOB	65.605	
Dekking uit reserve afvalstoffenheffing	-5.731	
Dekking uit voorziening riolering	-13.372	
Uitkomsten mei- septembercirculaire 2023	-964.618	
Financiële gevolgen wijziging kaders Econocom	233.992	-55.975
Kosten aflossen geldlening	767.901	
Kleinere mutaties	100.879	63.344
Subtotaal	966.215	-19.655
Inzet stelpost accres dekking saldo tussentijdse rapportage	-/-946.560	
Totaal (+ = nadeel / - = voordeel)	0	

Voorstel

Wij stellen u voor:

1. De tweede tussentijdse rapportage 2023 vast te stellen en;
  - a. Het saldo van de tweede tussentijdse rapportage vast te stellen op € 946.560,- nadelig;
  - b. Dit nadeel incidenteel te dekken door de inzet van de stelpost accres a € 946.560,-;
  - c. Het structureel voordeel van € 19.655,- te verwerken in de begroting 2024 en dit te dekken uit de reserve nog nader te bestemmen;
2. De volgende budgettaire wijzigingen vast te stellen:
  - a. De voorgenomen investering “Opzetten innovatieomgeving met bedrijfsleven en onderwijs” geen uitvoering aan geven;
  - b. De termijn van uitvoering van een vijftal kredieten verlengen;
  - c. De restantbudgetten op de investeringen “Waterveld 2 MHC Heesch” en “Vervanging toplaag kunstgrasveld VV HVCH” over te hevelen naar 2024
  - d. De Xe begrotingswijziging van 2023 en de Xe begrotingswijziging van 2024 vast te stellen;
3. De volgende mutaties op reserves vast te stellen:
  - a. Per saldo de winstneming bouwgrondexploitatie € 333.500,- te storten in de reserve nog nader te bestemmen;
  - b. Lagere storting reserve landschapskwaliteitsverbetering € 95.669,- als gevolg van bijstelling verkopen
  - c. Lagere beschikking over de reserve nog nader te bestemmen € 8.954,- als gevolg van lagere uitgaven Gezond en Actief Leven Akkoord;
  - d. Dekken van diverse lasten op afval uit de reserve afvalstoffenheffing € 99.240,-;
  - e. Toevoegen overschot reserve beschermd wonen aan de reserve Transitie € 316.708,-;
  - f. Per saldo dekken van uitgaven Wegwijzer, Jeugdbudget, begeleiding/dagbesteding en huishoudelijke verzorging uit de reserve transitie voor € 999.314,-;
  - g. Lagere beschikking uit reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds € 26.822,- als gevolg van lagere uitgaven;
  - h. Het college mandateren om te beschikken over de nog te vormen egaliseringsreserve (bij de jaarrekening 2023) Kosten opvang vluchtelingen.

Bijlagen

Post onvoorzien

Stand van de post onvoorzien uitgaven 2023 (augustus)

Beschikbaar budget in de primitieve begroting 2023			94.472
Datum besluit raad/college	Omschrijving	Mutatie	Stand na wijziging
15-12-2022	Verordening stimuleringsregeling verduurzaming sociaal-maatschappelijke accommodaties	2.458,00	92.014,00
15-11-2022	Verhuizing BOBZ naar sportkantine de Overbeek	25.000,00	67.014,00
29-11-2022	Subsidie huisvesting 2023 KBO Heesch in CC de Pas	2.379,00	64.635,00
29-11-2022	Opstellen beheerplan speeltoestellen - aangehouden door college	0,00	64.635,00
17-1-2023	Verhuurbeleid onderwijshuisvesting Primair onderwijs Bernheze 2023	13.382,00	51.253,00
31-01-2023	Stg Actief Burgerschap, dorpsontwikkelingsplan Heeswijk-Dinther	13.476,00	37.777,00
11-4-2023	Onderzoek capaciteit binnensportaccommodaties Bernheze (collegebesluit: 1ste turap)	0,00	37.777,00
29-06-2023	Ophogen post onvoorzien via 1e turap	-33.077,00	70.854,00
30-5-2023	Groen centra en gemeentehuis afschrijvingslasten 20 jaar	16.710,00	54.144,00
25-07-2023	Stichting Hokazo, incidentele bijdrage 2023	17.439,59	36.704,41

Financiële verordening gemeente Bernheze 2020 – Artikel 5 lid 7

Autorisatie begroting en investeringskredieten

Het college kan zonder voorafgaande toestemming van de raad beschikken over de post onvoorzien zoals die is opgenomen in de programmabegroting van het lopende jaar onder de volgende voorwaarden:

- De beschikking over de post onvoorzien mag uitsluitend betrekking hebben op uitgaven die onvoorzienbaar, onuitstelbaar of onvermijdbaar (de zogenaamde 3 O's) zijn.
- Mutaties van eenmalige of structurele lasten of baten, niet zijnde mutaties voortvloeiende uit investeringskredieten, tot en met € 25.000,-.
- Mutaties van geautoriseerde investeringskredieten tot 10% van het investeringsbedrag met een maximum tot € 100.000,-.
- Voordelen welke niet zijn geraamd worden toegevoegd aan de post onvoorzien.
- Het college doet zonder voorafgaande toestemming van de raad ten laste van de post onvoorzien geen uitgaven waarvan bekend is of verondersteld mag worden dat daaromtrent belangrijke politieke gevoeligheid bestaat.
- Indien aanwending van de post onvoorzien structurele financiële consequenties tot gevolg heeft worden deze consequenties in de eerst volgende kadernota en/of begroting opgenomen als een onomkeerbaar besluit.

Toelichting budgetten (financiële afwijkingen)

Leefbare kernen

Daling opbrengsten omgevingsvergunning

De gemeente heeft in het afgelopen jaar minder inkomsten ontvangen uit de leges voor omgevingsvergunningen en vooroverleggen. De oorzaak hiervan is dat er een afname was in het aantal aanvragen voor omgevingsvergunningen met een bouwactiviteit en voor vooroverleggen (voorheen principeverzoeken) die een hoog legestartief hebben. Dit heeft gevolgen voor de begroting van dit jaar, die gebaseerd was op de aannames van de voorgaande jaren. De daling aan nieuwe binnengekomen aanvragen heeft verschillende oorzaken, die hieronder worden gespecificeerd:

De bouw- en plankosten zijn gestegen door:

- Hogere grondstofprijzen, die de materiaalkosten verhogen.
- Een tekort aan arbeidskrachten in de bouwsector, die de loonkosten verhogen.
- Strengere milieueisen en de stikstofproblematiek, die de kosten van verduurzaming en vergroening verhogen.

De coronacrisis heeft geleid tot vertragingen en onzekerheid in de bouwsector door:

- Vertragingen in de levering van materialen, die de planning en de voortgang belemmeren.
- Beperkingen in de mobiliteit van werknemers, die de beschikbaarheid en de productiviteit verminderen.
- Extra (tijdelijke) veiligheidsmaatregelen, die de werkomstandigheden en de efficiëntie verslechteren.

De woningmarkt is onstabiel door:

- Een hogere rente door het beleid van de centrale banken, die het lenen of beleggen in woningen duurder en moeilijker maakt.
- Een lagere koopkracht door de economische gevolgen van de coronacrisis, die de betaalbaarheid en de toegankelijkheid van woningen verlaagt.

Veel bouwers hebben daarom afgezien van hun bouwplannen of gekozen voor vergunningsvrije activiteiten, zoals het plaatsen van zonnepanelen of een dakkapel. Deze activiteiten zijn goedkoper en eenvoudiger te realiseren en hebben minder regels.

Daarnaast zien we dit jaar ten opzichte van voorgaande jaren minder (grootschalige) bouwplannen met een legesopbrengst boven de € 20.000,-. Deze bouwplannen zijn in onze legessystematiek verantwoordelijk voor een groot deel van onze jaarlijks (geprognostiseerde) legesinkkomsten.

Door deze trend wordt de begrote opbrengst niet gehaald worden en zal er een tekort ontstaan van € 660.000,- op de legesopbrengsten. Aan de andere kant heeft de gemeente ook minder kosten gemaakt voor het inhuren van personeel voor onder andere het uitvoeren van bouwtechnische toetsingen van € 80.000,-.

Consequentie

De legesopbrengsten omgevingsvergunningen dalen met € 660.000,-. De externe inhuur voor bouwtechnische toetsen daalt met € 80.000,-.

Meerjaren onderhoudsplan technische voorziening sportparken 2024-2033

Op 28 september jl. stelde uw raad het geactualiseerde MJOP Technische voorzieningen sportparken vast. U besloot te kiezen voor scenario A waarbij we alle gemeentelijke verlichtingsinstallaties die nog niet voorzien zijn van ledverlichting, waar mogelijk, - versneld – in 2024 – te verleden. Dit vroeg een eenmalig extra budget van € 120.500,-. Dit bedrag is door bij dit besluit beschikbaar gesteld. Wij informeerden u dat dit een structureel voordeel op ons exploitatie van € 29.077,- tot gevolg hadden. Dit voordeel hebben we in deze tussentijdse rapportage verwerkt.

Consequentie

Het financiële structurele voordeel vanaf 2024 van € 29.077,- van het meerjaren onderhoudsplan technische voorzieningen opnemen in de begroting

SPUK Sport

Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK sport).

Uw raad stelde de volgende kredieten beschikbaar waarvan de verwachting dat deze ultimo 2023 nog niet volledig (financieel) zijn afgerond:

- Waterveld veld 2 MHC Heesch
- Vervanging toplaag kunstgrasveld VV HVCH

Op het moment van samenstellen van deze Tussentijdse rapportage waren de investeringsbudgetten van deze investeringen nog niet (volledig) benut. Om de btw die over 2024

in rekening wordt gebracht te kunnen declareren bij de SPUK sport 2024 dient u als raad voor 31 december 2023 te besluiten dat de restantkredieten ultimo 2023 worden overgeheveld naar 2023.

Indien in overleg met de vereniging gebruik wordt gemaakt van de BOSA dan zal geen beroep worden gedaan op de SPUK Sport.

Consequentie

De restantbudgetten op de volgende investeringen overhevelen naar 2024:

- Waterveld veld 2 MHC Heesch
- Vervanging toplaag kunstgrasveld VV HVCH

De Wildhorst

Budget 2023:

Met ontwikkelaar Zeelenberg zijn we bezig om de haalbaarheid van het realiseren van een toekomstbestendige invulling te verkennen. In de oorspronkelijk planning gingen we er van uit dat we deze intentiefase eind 2023 af konden ronden en, bij een positieve uitkomst, de uitvoering op konden gaan pakken. De intentiefase blijkt echter meer tijd te kosten dan voorzien. We verwachten deze in het voorjaar van 2024 af te ronden. Voordat besloten wordt om de samenwerking een vervolg te geven zullen we de raad uitvoerig informeren over de transformatiekansen in relatie tot de door raad vastgestelde toekomstvisie, wie welke rol heeft bij deze transformatie, welke (financiële) inzet van de gemeente wordt gevraagd en op welke wijze worden de huidige gebruikers van de Wildhorst in de transformatie worden ingepast. Gedurende dit jaar ontvangen we nog een bedrag van circa € 40.000 als saldo van huuropbrengsten en de servicekosten.

Recent heeft Tedeca hun achterstallige canonverplichtingen tot en met 2022 voldaan. Dit ging om een bedrag van € 534.688,51 (en € 39.000 voor vergoeding van rente en kosten Tedeca). Deze opbrengst zullen we bij het opmaken van de jaarrekening 2023 betrekken bij het beoordelen van de effecten voor dubieuze vorderingen.

In 2023 moest de hoogte van de erfpachtscanon opnieuw worden getaxeerd. Deze taxatie vergt meer inspanning dan verwacht. Dat maakt dat we erfpacht hebben gefactureerd op basis van de "oude" canon. Daarbij is aangegeven dat, op basis van de definitieve taxatie, een verrekening plaats vindt.

Momenteel lopen er nog 2 procedures met Tedeca. Tedeca heeft hoger beroep ingesteld tegen de verschuldigheid van de canon. Daarnaast zijn wij een procedure gestart om Tedeca tot ontruiming te dwingen. We hebben hiervoor extra procedurekosten van € 10.000 geraamd.

Per saldo betekent dit voor 2023 een voordeel van € 68.870,-

Budget 2024:

In 2023 werken we aan de haalbaarheidsstudie met onze samenwerkingspartner. Medio 2024 verwachten we een conclusie te kunnen trekken of de haalbaarheidsstudie een vervolg krijgt. Voordat besloten wordt om de samenwerking een vervolg te geven zullen we de raad uitvoerig informeren over de transformatiekansen in relatie tot de door raad vastgestelde toekomstvisie, wie welke rol heeft bij deze transformatie, welke (financiële) inzet van de gemeente wordt gevraagd en op welke wijze worden de huidige gebruikers van de Wildhorst in de transformatie worden ingepast.

Aanvankelijk was beoogd de haalbaarheidsstudie in 2023 af te ronden en gingen we er van uit dat we de kosten vanaf 1 januari 2024 zouden kunnen dekken uit de grondexploitatie.

Zodra we naar de uitvoeringsfase gaan kunnen we de kosten van de herontwikkeling ten laste van de bouwgrondexploitatie brengen. Door de gewijzigde planning zullen we in 2024 nog kosten maken die we niet ten laste van de bouwgrondexploitatie kunnen brengen. We ramen deze op € 230.000 (inclusief bijdrage onderhoud park).

Voor 2024 hebben we geen pacht- en huurinkomsten opgenomen in de begroting in verband met geschetste situatie. We kunnen de kosten van € 230.000 in 2024 dekken uit een gelijk bedrag aan inkomsten die we daarvoor opnemen.

Consequentie

Voor 2023 een voordeel van per saldo incidenteel € 68.870,- verantwoorden.

Voor 2024 € 230.000,- incidenteel beschikbaar te stellen voor juridische- en projectkosten de Wildhorst en deze te dekken uit verwachte pacht- en huuropbrengsten ook in 2024.

Bouwgrondexploitatie

De budgetten in de bouwgrond zijn bijgesteld op basis van de geactualiseerde exploitatieopzetten die zijn gebruikt bij het opstellen van de Begroting 2024. (exploitatieopzetten juli 2023).

Door de actualisatie verwachten we € 333.500,- meer aan winst in 2023 te nemen. De hogere winstverwachting voor 2023 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door verschuivingen in de tijd en meevallers op de kosten in de bestemmingsplannen van de Erven en Bergakkers. Daarnaast worden er vanuit de complexen € 95.669,- minder gestort in de reserve landschapskwaliteitsverbetering, dit is volledig het gevolg van een bijstelling van het moment van verkopen van 2023 naar 2024 in de woonwijken De Erven en Schaapsdijk.

Consequentie

Door de hogere winstneming van € 333.500,- wordt voor hetzelfde bedrag meer gestort in de reserve nog nader te bestemmen.

Door de bijstelling in de verkopen zal er vanuit de complexen € 95.669,- minder gestort worden in de reserve landschapskwaliteitsverbetering.

Traverse Heeswijk - Dinther

Het totale project 'Herinrichting Traverse Heeswijk-Dinther' was opgenomen in de begrotingen van 2018 en verder. Het betreft een grote herinrichting waarbij veel stakeholders en belanghebbenden onderdeel zijn van het proces.

Het totale project hebben we opgedeeld in vijf fases:

• Fase 1 het deel tussen Abdijstraat en Plein 1969	Gereed
• Fase 2 het deel tussen Abdijstraat en komgrens Heeswijk	Gereed
• Fase 3 het deel tussen Plein 1969 en Torenstraat	In uitvoering
• Fase 4 het deel tussen Torenstraat en Ronde Hulsakker	Start Q2 - 2024
• Fase 5 Hertog Janstraat	Start Q3 - 2024

Het is van belang voor het regenwatersysteem van Heeswijk - Dinther dat het regenwaterriool in de Zijlstraat en Plein 1969 met elkaar verbonden worden om een robuust regenwatersysteem te krijgen. Ook de inrichting van de Hertog Janstraat is sterk verouderd en aan vervanging toe.

We hebben ca. een $\frac{3}{4}$ jaar vertraging opgelopen door het niet kunnen leveren van de gebakken stenen door de steenfabriek. Inmiddels zijn de stenen weer leverbaar en zijn we gestart met de uitvoering van fase 3. Deze fase is in april 2024 gereed. In de afgelopen periode hebben we van fase 4 de contract documenten gemaakt en is het klaar voor de aanbesteding en uitvoering. Tijdens de voorbereiding van de contractdocumenten van fase 4 hebben we het project op basis van het civieltechnisch bestek financieel doorgerekend. De Hertog Janstraat hebben we op basis van het schetsontwerp waarmee we het gesprek met de bewoners willen aangaan doorgerekend. Hierbij hebben we geconstateerd dat er een financieel tekort is t.o.v. de projectraming die gemaakt is voor de begrotingen 2018 en verder.

- Totale krediet herinrichting Traverse en Hertog Janstraat volgens begrotingen € 5.875.000,-
- Tekort inclusief een post onvoorzien. € 500.000,-

Het betreft een tekort van ca. 9%.

Consequentie

Bijstellen van het krediet herinrichting Traverse en Hertog Janstraat met € 500.000,- , waardoor de kapitaallasten vanaf 2024 stijgen met € 16.667,-.

Verkeersplannen

In Nistelrode hebben wij een verkeersanalyse uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat de situatie niet alleen vanuit verkeerskundig oogpunt bekeken moet worden, maar ook vanuit strategisch perspectief. We hebben geconcludeerd dat het noodzakelijk is dat een senior adviseur ons hierbij dient te ondersteunen. De kosten voor het inschakelen van een senior adviseur worden geraamd op € 15.000,- waardoor het budget ontoereikend is.

Consequentie

Bijstellen budget verkeersplannen bijstellen met € 15.000,-.

Vervangen valzand 6 speelplekken

In 2023 is ± 50% van de speelplekken uitgebreid gereinigd. Uit een controle en toets door een gecertificeerd laboratorium blijkt dat op 6 locaties het valzand moet worden vervangen.

Voor de uitvoering is bij 2 bedrijven een offerte opgevraagd. Op basis van laagste prijs zijn de kosten voor het vervangen van het valzand € 26.000,-. Het college is voornemens om dit in 2023 te gaan uitvoeren.

Consequentie

Bijstellen budget onderhoud speelaangelegenheden bijstellen met € 26.000,-.

Graafsebaan

In 2019 en 2020 is de Graafsebaan binnen de bebouwde kom opnieuw ingericht. De werkzaamheden aan de Graafsebaan binnen de bebouwde kom zijn afgerond. Zoals is omschreven in de Notitie ter informatie van 6 juli 2023 en eerdere rapportages wordt het restant van € 817.278,- aangewend voor verdere herinrichting van de Graafsebaan buiten de kom.

Na het reserveren van het bedrag van € 817.278,- resteert een positief saldo van € 148.913,- dat we afromen. Dit bedrag is ontstaan door een aanbestedingsvoordeel van € 87.000,- en lagere uitvoeringskosten van € 61.913,-. De kapitaallasten worden daarmee € 5.957,- structureel lager.

Consequentie

De kapitaallasten dalen vanaf 2024 met € 5.957,-.

Gezonde zorgzame gemeente

Voorschoolse educatie en onderwijsachterstandenbeleid

In de begroting is een budget beschikbaar van € 621.000,- waarvan een bedrag van € 311.415,- gedekt wordt uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid. Ultimo augustus laat dit budget een onderschrijding zien € 192.000,-. We willen dit jaar nog extra inzetten op leesondersteuning voor de kinderdagverblijven voor een bedrag van € 30.000,-. Het resterende bedrag van € 163.000,- kan hiermee vrijvallen.

We verwachten dat we het structurele budget voor onderwijsachterstandenbeleid (€ 640.000) vanaf 2024 nodig zullen hebben voor:

- Uitbreiding van de voorschoolse educatie.

We hebben Voorschoolse Educatie (VE) in 4 kernen. Het VE aanbod staat onder druk.

De kinderopvang reserveert enkele plekken voor peuters met een indicatie voor Voorschoolse Educatie. Echter, de instroom van peuters kan soms hoger zijn, waardoor er wachtlijsten ontstaan en een peuter niet binnen 2 maanden kan starten.

We zien daarnaast dat in Heesch en Nistelrode de meeste geïndiceerde peuters zijn. In deze kernen moet voorkomen worden dat er geen evenredige samenstelling meer is in de groep van geïndiceerde en niet geïndiceerde peuters.

We willen daarom het aantal groepen Voorschoolse Educatie uitbreiden om te zorgen dat peuters met een indicatie snel en dichtbij VE aanbod krijgen. We onderzoeken in 2024 samen met kinderdagverblijven en vertegenwoordiging van de basisscholen op welke wijze we dit kunnen doen en welke subsidievoorwaarden passend kunnen zijn.

- Het bieden van Nederlandse taallessen voor anderstaligen leerlingen

Er is een toename van het aantal anderstalige leerlingen. Hier hebben we in 2023 op geanticipeerd met de uitbreiding van de Taalbrigade voor leerlingen die niet naar een taalklas kunnen reizen. We hebben toen als risico genoemd dat we hiermee de kansongelijkheid voor leerlingen met een andere moedertaal nog in stand houden. Met de taalbrigade kunnen we namelijk nog niet voorzien in een evenredig taalaanbod zoals met een taalklas. In overleg met de schoolbesturen en in samenhang met de werkgroep aanpak speciale doelgroepen, kijken we wat nodig is voor 2024 en verder om anderstalige leerlingen meer gelijke kansen te bieden.

- Aansluiting zorg en onderwijs behouden

We hebben op alle scholen nu een verbinding met preventieve zorg. De GGD sluit aan op alle scholen om te ondersteunen bij ziekteverzuim. Vanuit de (tijdelijke) NPO middelen hebben we de

aansluiting van ONS Welzijn op de scholen uitgebreid om lichte kortdurende ondersteuning te bieden en waar nodig door te leiden naar specialistische hulp.

Daarnaast hebben we de NPO middelen ingezet voor een familiecontactpersoon op de basisscholen als verbinder tussen ouders /leerlingen, school en zorg. De NPO middelen gelden tot en met 2025. Daarna zullen we kijken op welke wijze we de preventieve zorg op scholen vorm kunnen geven..

Consequentie

Het budget onderwijsachterstandenbeleid incidenteel met € 163.000 verlagen.

Maatwerktrajecten onderwijs / PAST)

Met gemeenten Oss, Maashorst en Meierijstad en het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs hebben wij in 2021 afspraken gemaakt voor de inzet van maatwerktrajecten Passend Andere Stap (PAST) voor het ondersteunen van leerlingen die dreigen vast te lopen op het voortgezet (speciaal) onderwijs. Daarnaast hebben we afgesproken dat we tot en met 2023 specialistische hulp in de Sonnewijser, route arbeid inzetten voor het ondersteunen van leerlingen en ouders die vastlopen.

PAST is tot en met 2022 ingezet omdat de trajecten niet voldeden aan de eisen van de onderwijsinspectie met betrekking tot de duur van de ondersteuning (alleen kortdurende ondersteuning toegestaan). De inzet van specialistische hulp op de Sonnewijser stopt dit jaar. Hier volgt nog een factuur in het najaar. Regionaal kijken we naar een alternatief aanbod vanaf 2024.

Van het resterende budget ad € 35.000 kan € 25.000 vrijvallen.

Consequentie

Het budget maatwerktrajecten onderwijs /PAST incidenteel net € 25.000 verlagen

Decentralisatieuitkering Gezond in de stad (GIDS)

Eind 2022 (decembercircularre) ontvingen we via de algemene uitkering middelen om gezondheidsachterstanden in dorpen verder aan te pakken. Aanvankelijk hebben we de ontvangen middelen overgeheveld naar 2023 in afwachting van het Breed Maatschappelijk Beleid. Omdat dit beleid in het najaar 2023 ter vaststelling wordt aangeboden en we middelen ontvangen via het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), gebruiken we een deel van deze GIDS middelen (€ 14.000,-) voor uitbreiding van de inzet van de GGD voor verzuimbegeleiding op scholen in 2023. Dit past binnen de doeluitering. Het restant ad € 8.954,- kan vrijvallen en lagere beschikking uit de reserve nog nader te bestemmen voor hetzelfde bedrag.

Consequentie

Het incidentele budget Gezond in de stad incidenteel met € 8.954,- verlagen en gelijktijdig een lagere beschikking uit de reserve nog nader te bestemmen.

Leerlingenvervoer

We hebben jaarlijks een structureel budget opgenomen in de begroting € 574.000,- voor de kosten van het leerlingenvervoer. Dit is gebaseerd op historische kosten. Het betreft een open eind regeling. O.b.v. de uitgaven tot augustus 2023 schatten we in dat voor 2023 een bedrag van € 25.000,- kan vrijvallen.

Consequentie

Het budget leerlingenvervoer incidenteel verlagen met € 25.000,-

POK-middelen

Via de algemene uitkeringen zijn POK-middelen beschikbaar gesteld voor de dienstverlening en het facilitering van rechtsbescherming van inwoners in het kader van de Kinderopvangtoeslag affaire. Deze middelen zijn niet geormerkt. Voor 2023 hebben we maar een beperkte uitgaven. We laten deze middelen vrijvallen. Wanneer er zich alsnog zaken voordoen kunnen we deze bekostigen vanuit de reserve transities.

Consequentie

Het budget POK- middelen incidenteel verlagen met € 99.459,-.

Uitvoeringskosten dienstverleningsovereenkomst Meierijstad

Jaarlijks stellen we de uitvoeringsafspraken vast inzake de dienstverleningsovereenkomst met gemeente Meierijstad voor de uitvoering van sociale zaken. De vergoeding is € 250.628,- hoger dan waarmee we in de begroting rekening hebben gehouden, waarvan € 21.343,- structureel. De vergoeding is gebaseerd op normtijd per proces x uurtarief. Bij de actualisering van de DVO 2023 zijn een aantal normtijden voor werkzaamheden naar boven bijgesteld (bijv. voor aanvragen bijzondere bijstand, loonkostensubsidie en schuldhulpverlening). Daarnaast heeft een uitbreiding van producten/taken plaatsgevonden. Daarnaast heeft een bijstelling van het uurtarief plaatsgevonden o.b.v. de afspraken. Met deze structurele meerkosten is al rekening gehouden in de begroting 2024.

Consequentie

De vergoeding uitvoeringskosten dienstverleningsovereenkomst Meierijstad incidenteel met € 229.285,- en structureel met € 21.343,- verhogen.

Lokale overgangsregeling Mnsn trajecten

Recentelijk is een wijziging van de Faillissementswet goedgekeurd om de overgang van gemeentelijke schuldhulpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling voor individuen (Wsnp) te verbeteren. Deze verandering heeft geleid tot een verkorting van de looptijd van de Wsnp van 36 naar 18 maanden. Ook de Minnelijke schuldregeling natuurlijke personen (Mnsn) is

per 1 juli dit jaar verkort naar 18 maanden. Het is echter belangrijk op te merken dat bestaande Msnp-regelingen die vóór 1 juli 2023 zijn gestart, niet in aanmerking komen voor deze verkorte duur. Dit betekent dat deze groep inwoners tot 36 maanden moet blijven aflossen. Deze situatie is onwenselijk en daarom willen de gemeenten Bernheze, Meierijstad en Boekel een lokale overgangsregeling implementeren. Alle colleges zijn akkoord.

Deze regeling komt erop neer dat de gemeente de kosten van de resterende betalingstermijnen van 10 lopende saneringskredieten en schuldbemiddelingen van inwoners Bernheze overneemt, inclusief uitvoeringskosten. Hierdoor zijn deze inwoners eerder schuldenvrij en worden zij verder begeleid in nazorg.

Consequentie

In de begroting een incidenteel budget van € 19.920,- opnemen voor de lokale overgangsregeling Mnsn trajecten.

Kosten sociale zaken

Het budget voor de kosten van de voorzieningen van sociale zaken is gebaseerd op de gemiddelde historische kosten. Het betreft een open einde regeling waardoor de uitgaven voortduren schommelen. Op basis van de uitgaven tot en met juli verwachten we een tekort van € 276.815,-. Dit is voornamelijk het gevolg van de stijging van uitkeringskosten, o.m. als gevolg van de stijging van het minimumloon van ruim 10%.

Consequentie

Het budget sociale zaken met € 276.815,- incidenteel verhogen.

Regionale uitvoeringskosten jeugdzorg en kosten voorzieningen specialistische jeugdhulp.

De jeugdzorg wordt gedeeltelijk bekostigd via een lumpsumfinanciering (o.m. Veilig thuis, regionale taken GI's, jeugdzorgplus). De inschatting is dat voor diverse onderdelen de kosten lager zullen uitvallen dan in de oorspronkelijk begroting. Dit geeft voor Bernheze een voordeel van € 65.159,-. In de 1ste tussentijdse rapportage verhoogden we het budget voor maatwerktrajecten jeugdzorg met € 452.173,-. Deze bijstelling was gebaseerd op de extrapolatie van de kosten over het 1ste kwartaal 2023. Op basis van de extrapolatie van de werkelijke kosten over de periode januari t/m juli schatten we in dat de kosten nog € 871.689,- hoger zullen uitvallen. Jeugdzorg is een open eindregeling waarvan we de kosten vooraf moeilijk kunnen inschatten. Dit is o.m. het gevolg van een hogere indexering dan ingeschat bij het opstellen van de begroting 2023. Daarnaast zien we een stijging van het aantal unieke cliënten, eerste halfjaar 2022 498 unieke cliënten en in het eerste halfjaar 2023 559 unieke cliënten. We gaan onderzoeken wat de oorzaak is van deze stijging.

Consequentie

Het budget jeugdzorg verhogen met incidenteel € 806.530,-. De kosten brengen we ten laste van reserve Transities.

Kosten Regiotaxi

We hebben jaarlijks een structureel budget opgenomen in de begroting € 344.000,- voor de kosten van Regiotaxi. Dit is gebaseerd op historische kosten. De kosten van de regiotaxi vallen in 2023 € 43.977,- lager uit dan geraamd op basis van extrapolatie van het gebruik 1ste halfjaar 2023.

Consequentie

Het budget vervoer met Regiotaxi verlagen met incidenteel € 43.977,-.

Kosten individuele begeleiding en dagbesteding

Op basis van extrapolatie van de kosten over het 1ste halfjaar 2023 verwachten we een verhoging van de zorgkosten Individuele begeleiding en dagbesteding van € 135.076,-. Dit is voornamelijk het gevolg van hogere indexeringen dan waarmee we in de primaire begroting 2023 rekening hielden. Daarnaast is het zorgverbruik hoger dan in 2022. Het verbruik blijft sinds begin 2023 vrij stabiel.

Consequentie

Het budget individuele ondersteuning en dagbesteding incidenteel verhogen met € 135.076,-. De kosten brengen we ten laste van de reserve Transities.

Kosten huishoudelijke verzorging

Op basis van extrapolatie van de kosten over het 1ste halfjaar 2023 verwachten we een verhoging van de zorgkosten Individuele begeleiding en dagbesteding van € 35.708,-. Het tarief zal per 1-10-2023 worden verhoogd met 5% a.g.v. een nieuw onderhandelaarsakkoord CAO VVT. Hiervoor willen we de zorgaanbieders compenseren, zodat we de continuïteit van de zorg kunnen blijven waarborgen. Dit leidt tot een verhoging van de kosten van € 32.000,-.

Consequentie

Het budget huishoudelijke verzorging incidenteel verhogen met € 67.708,-. De kosten brengen we ten laste van de reserve Transities..

Beschermd wonen

In de regio is een reserve opgebouwd van uit de niet bestede regionale middelen beschermd wonen. Bij de vaststelling van de regionale ontwikkelagenda is afgesproken dat een deel van deze reserve terugvloeit naar de lokale gemeenten om de basis voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid op orde te brengen.

In het kader van de doordecentralisatie is afgesproken dat we vanaf 2023 een regionale reserve blijven houden van 15% van de begroting van het regionale vangnet. Dit is een bedrag van € 2,3 miljoen. Hiernaast brengt de uitname van de Wlz nog steeds risico's met zich mee omdat de exacte uitstroom nog niet duidelijk is.

Hiermee resteert een restant reserve van € 8,5 miljoen die gefaseerd terugvloeit naar de gemeenten. In 2023 hebben de regiogemeenten een derde terugbetaling uit de reserve ontvangen. Op basis van de verdeelsleutel inwoneraantal betekent dit voor Bernheze een terugbetaling van € 316.708,-. Dit bedrag voegen we toe aan de reserve Transitie ter dekking van de kosten ter voorbereiding en uitvoering van de nieuwe taken inzake beschermd wonen.

Consequentie

De terugbetaling vanuit de regionaal opgebouwde reserve regionale ontwikkelagenda van € 316.708,- toevoegen aan de reserve Transitie.

GALA middelen

Het ministerie van VWS, de VNG, Zorgverzekeraars Nederland en GGD GHOR Nederland hebben op 3 februari 2023 het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend. In het akkoord is afgesproken hoe preventief gezondheidsbeleid kan worden versterkt en duurzaam kan worden geborgd. Voor de uitvoering van GALA is voor gemeenten van 2023-2026 € 300 miljoen per jaar beschikbaar via de Brede Specifieke Uitkering. Voor 2023 ontvangen we een bedrag van € 542.312,- om uitvoering te geven aan het Gezond en Actief Leven Akkoord. Een groot deel van onze bestaande activiteiten kunnen we bekostigen uit deze rijksmiddelen, zoals Opbouwwerk, eetpunten Ons Welzijn, project STORM, mantelzorgondersteuning, stevig ouderschap voor een bedrag van € 193.303,-. Hierdoor leidt deze SPUK-uitkering tot extra baten van € 349.009,- in het boekjaar 2023.

Consequentie

De netto-rijksuitkering van € 349.009,- opnemen in de begroting 2023.

Evaluatie integrale toegang Wegwijzer

Er is gekozen om de evaluatie van Wegwijzer die gepland stond voor 2023 in een andere vorm te gieten. De reden hiervoor is dat in de vorige evaluatie van 2021 een flink aantal actiepunten geformuleerd zijn die nog niet zijn afgewerkt. En er uit de verschillende cliëntervaringsonderzoeken blijkt dat de inwoners tevreden zijn over de dienstverlening. In plaats van de evaluatie organiseren we daarom in november een bijeenkomst met de stakeholders rondom Wegwijzer. Deze bijeenkomst heeft als doel dat er een stap wordt gezet dichterbij goede netwerksamenwerking. Over de domeinen heen, professioneel en informeel, in voorliggend veld en bij/met indicatie. Die sterke netwerksamenwerking leidt tot het beter vinden en inzetten van de Wegwijzer.

Consequentie

Het budget evaluatie Wegwijzer incidenteel verlagen met € 10.000,-

Onderzoek verbinding onderwijs-jeugdhulp

We hebben € 5.000,- gereserveerd voor onderzoek naar de wijze van verbinding tussen jeugdhulp en passend onderwijs. In overleg met het samenwerkingsverband, scholen en kinderdagverblijven, blijkt dat er behoefte is aan het versterken van de samenwerking in de keten voor de doelgroep 0 - 12 jaar. Op het voortgezet onderwijs is er al een goede verbinding en samenwerking tussen de school, het samenwerkingsverband, GGD en ONS Welzijn.

We adviseren daarom geen onderzoek te laten te doen, maar een startbijeenkomst te organiseren met vertegenwoordigers van de kinderdagverblijven, basisscholen, samenwerkingsverband primair onderwijs (knip 0-4 en 4-12 jaar) als opmaat naar een verdere intensievere lokale samenwerking.

In de startbijeenkomst willen we enerzijds de kennismaking centraal stellen en anderzijds gezamenlijk kijken wat er allemaal speelt en voor de belangrijkste punten een uitvoeringsagenda voor komende jaar/ jaren opstellen.

Startbijeenkomst plannen we in Q4 dit jaar. Er is meer tijd nodig voor de afstemming met andere bijeenkomsten die gepland worden voor de uitvoering van het Breed Maatschappelijk Beleid. We willen de partners niet overvragen.

Consequentie

Het budget Onderzoek verbinding onderwijs-jeugdhulp ad € 5.000 vrij laten vallen.

Ons Welzijn – afrekening subsidie 2022

We ontvingen de jaarrekening 2022 van Ons Welzijn. Op basis van de afspraken in de subsidieverordening wordt een subsidiebedrag van € 178.927,- teruggevorderd.

Consequentie

De ontvangen subsidie ad € 178.927,- vrij laten vallen in de exploitatie

Opvang vluchtelingen Oekraïne

Sinds maart 2022 worden in de diverse gemeentelijke locaties vluchtelingen uit Oekraïne opgevangen. Daarnaast worden nog op een aantal particuliere locaties vluchtelingen opgevangen.

In de gemeentelijke opvanglocaties zijn op dit moment 156 beschikbare bedden.

Voor de kosten samenhangende met de opvang (o.a. leefgeld, huur locaties, energiekosten, begeleiding) ontvangen we voor de gemeentelijke opvang van het rijk in 2023 een bedrag van

€ 83,- per beschikbaar bed. O.b.v. het aantal beschikbare plaatsen gedurende het jaar 2023 schatten we de rijksbijdrage op ± € 4,4 miljoen.

De taakstelling voor 2024 bedraagt 186.

Om aan de taakstelling te kunnen blijven voldoen gaan we dit jaar de locatie Tramplein in Nistelrode verbouwen zodat 20 extra plaats beschikbaar komen. De hier mee gemoeide kosten van € 657.000,- krijgen we volledig vergoed van het rijk.

Voor de particuliere opvang ontvangen we uitsluitend het uitbetaalde leefgeld vergoed en een bedrag voor gemeentelijke uitvoeringskosten. De vergoeding voor 2023 schatten we op € 59.000,-.

Voor een aantal locaties geldt dat zij maar tijdelijk beschikbaar zijn. Hiervoor zullen we alternatieven moeten zoeken om aan de taakstelling te kunnen blijven voldoen. Om accuraat te kunnen handelen stellen wij u voor het eventuele overschot op de rijksbijdrage ultimo 2023 te reserveren in een egalisatiereserve.

Consequentie

Het voorschot SPUK bekostigingsregeling Oekraïne is € 4.482.443,-. Het overschot op de rijksbijdrage Oekraïne ultimo 2023 reserveren in een egalisatiereserve kosten opvang vluchtelingen.

De kosten verbouw noodopvang Tramplein € 657.000,- worden volledig gedekt uit SPUK bekostigingsregeling Tramplein.

Het college van burgemeester en wethouders mandateren voor het beschikken over de egalisatiereserve kosten opvang vluchtelingen.

Klimaatbestendig, biodivers en circulair

Aanpassing verdeling verzoektaken ODBN

Inventarisatie van de gerealiseerde verzoektaken ODBN heeft geen wijziging in totalen opgeleverd, maar wel een hoe deze verdeeld worden naar de specifieke taken. Met name het aandeel van de verzoektaken welke vanuit de grondexploitatie worden aangevraagd zijn fors hoger. Deze gaan van de geschatte 25% voor de begroting naar 45% op basis van realisatie.

Omdat de grondexploitatie een gesloten systeem is en de kosten ODBN (verzoektaken) op initiatiefnemers verhaald kunnen worden levert dit een voordeel op voor onze exploitatie van € 88.686,-. De toerekening van kosten verzoektaken aan grex stijgen met € 88.686,- en hier staan verhaalbare kosten (opbrengsten) tegenover voor het zelfde bedrag, terwijl de toerekening kosten aan evenementen, milieu, bodem en diverse omgevingsvergunningen dalen met € 88.686,-.

Consequentie

Door verschuiving van de verzoektaken van 25% naar 45% voor de grex levert dit voor de exploitatie, als gevolg van verhaalbare kosten bij initiatiefnemers, een voordeel op van incidenteel € 88.686,-.

Prijsstijging PMD zakken hogere kosten onderhoud containers

Het gebudgetteerde tarief is voor aanschaf van PMD zakken is € 0,5267 per rol inmiddels bedragen de kosten € 0,8470 per rol. Daarnaast is de afname van het aantal rollen toegenomen (van 90.000 naar 120.000 rollen). Het totale budget zal hierdoor incidenteel worden overschreden met € 50.000,-. Daarnaast hebben we hogere onderhoudskosten aan ondergrondse containers van € 32.679,-. Deze kosten worden gedekt uit de reserve afvalstoffenheffing voor een bedrag van € 89.542,- (inclusief btw aandeel).

Consequentie

Bijstellen van budget afval met € 82.679,- en deze te dekken uit de reserve afvalstoffenheffing € 89.542,-.

Dienstverlening en sterke organisatie

Wervingsacties moeilijk/ in te vullen vacatures

Op dit moment zijn er meerdere vacatures waarvan gebleken is dat deze lastig in te vullen zijn via de voor ons ter beschikking staande kanalen. Voor deze vacatures moeten wij terugrijpen naar een extern bureau die de werving van kandidaten voor deze functies overneemt. De verwachte meerkosten zijn € 25.000,-.

Consequentie

Bijstellen van het budget werving en selectie met € 25.000,-.

Hogere arbokosten

In 2023 zijn niet zozeer de aantallen ziektemeldingen hoger geworden echter wel de complexiteit van de (langdurige) ziektemeldingen. Hierdoor worden de kosten welke de Arbodienst in rekening brengt hoger dan verwacht. De raming zal met € 30.000 bijgesteld worden

Consequentie

Het Arbobudget met € 30.000 incidenteel bijstellen.

Verhoging salariskosten als gevolg van CAO-ontwikkeling

Met ingang van 2 januari 2023 is een nieuwe CAO in werking getreden. Doorrekening van de wijzigingen vanuit deze nieuwe CAO leveren een verhoging van € 650.000 op. (Verhoging per

maand: € 240 per persoon en 3.6%). Met deze stijging is al mee rekening gehouden in de begroting 2024.

Consequentie

Het budget salarissen met € 650.000 incidenteel bijstellen.

Hogere opbrengsten als gevolg van uitkeringen UWV

De opbrengsten betreffen met name uitkeringen ziektewet, zwangerschapsverlof en ouderschapsverlof. De opbrengsten uitkeringen UWV zullen naar verwachting € 90.000 bedragen.

Consequentie

De opbrengst uitkering UWV bijstellen naar € 90.000

Extra 2e kamer verkiezingen in 2023

De verkiezingen van de 2^e kamer waren niet voorzien voor 2023 en dus niet begroot. Het betreft een wettelijke verplichting. Vanuit Het Rijk wordt er niet in middelen voorzien voor deze extra verkiezing. Deze onvoorziene verkiezingen kennen een samenloop met o.a. het reguliere werk en de wettelijk verplichte zelfevaluatie met een deadline van 31 december 2023. Op basis van inventarisatie werkzaamheden en kosten wordt hier € 100.500,- aan extra kosten verwacht. Zoals nu bekend wordt een bijdrage vanuit het rijk niet verwacht.

Consequentie

Budget verkiezingen als gevolg van de extra 2^e kamer verkiezingen wordt verhoogd met € 100.500,-.

Financiën

Bijstelling opbrengsten uit OZB en rioolheffing

Via de belastingverordening 2023 hebben wij op basis van ontvangen woz-waarden de opbrengsten voor OZB en rioolheffing bepaald. Inmiddels zijn deze waarden definitief, waardoor wij de opbrengsten moeten bijstellen. De opbrengsten uit OZB woningen moeten wij met € 234.078,- verlagen terwijl wij de opbrengsten uit OZB niet-woningen met € 214.615,- moeten verhogen, per saldo een lagere opbrengst van € 19.463,-.

Voor het onderdeel rioolheffing betekent dit een lagere opbrengst van € 74.708,-. Deze lagere opbrengsten worden gedekt uit de voorziening riolering, conform het uitgangspunt gesloten systeem riolering.

De oorzaak is dat de afgegeven prognose van de BSOB (december 2022 tbv belastingverordening 2023) afwijken van de nu definitieve woz-waarden die zijn gebruikt bij de aanslagoplegging.

Gecombineerde objecten (zowel woningdeel als niet-woningdeel) vallen onder de objectgroep niet-woningen, als minimaal een bepaald percentage aangemerkt kan worden als niet woning. Bij de hertaxatie 2023 werd een forse stijging verwacht voor woningen, waardoor het benodigde percentage om als niet-woning geclassificeerd te worden voor een groot deel niet meer voldeed en als woning werd geclassificeerd. Op basis van de huidige woz-waarden heeft deze “forse” verschuiving niet plaatsgevonden.

Consequentie

Incidenteel lagere opbrengst uit onroerendezaakbelasting van € 19.463,-.

Incidenteel lagere opbrengst uit rioolheffing van € 74.708,- en deze te dekken uit de voorziening riolering.

Bijstelling opbrengsten uit Toeristenbelasting

Op basis van verwachtingen van de BSOB kunnen wij de opbrengsten toeristenbelasting met € 85.000,- verhogen, waarvan € 30.000,- structureel. In 2023 zijn wij wat terughoudend geweest in de verwachte opbrengsten uit toeristenbelasting. Ontwikkelingen na Corona maar ook hoe om te gaan met arbeidsmigranten zorgden voor wat terughoudendheid. Inmiddels blijkt uit de realisatie dat wij de opbrengsten naar boven bij kunnen stellen. Dit is vooral het gevolg van arbeidsmigranten (niet ingeschreven als inwoner).

Consequentie

De opbrengsten toeristenbelasting met € 85.000 verhogen waarvan € 30.000,- structureel.

Bijdrage BSOB a.g.v. 2e begrotingswijziging 2023 BSOB

De BSOB heeft te maken met een stijging van kosten in 2023 van € 695.000,-. Oorzaak ligt vooral in het feit dat het aantal bezwaren met een factor 3 is gestegen. Dit betekent dat de proceskosten fors gaan toenemen en de noodzakelijke inhuur om de bezwaarschriften correct en tijdig af te handelen toenemen. Het aandeel van Bernheze in deze kostenstijging bedraagt bruto € 65.605,- (bijdrage en btw teruggave). Doordat wij een deel van de kosten aan afval en riolering kunnen doorberekenen bedraagt de netto last € 46.502,-.

Consequentie

De bijdrage aan de BSOB bij te stellen met incidenteel € 65.605,-. Hier tegenover staat een gedeeltelijke dekking uit de voorziening riolering van € 5.731,- en reserve afvalstoffenheffing van € 13.372,-.

Uitkomsten mei- en septembercirculaire 2023 gemeentefonds

In de eerste tussentijdse rapportage 2023 hebben we de uitkomsten van de september- en decembercirculaire 2022 verwerkt. Eind mei ontvingen we de meicirculaire. Over de uitkomsten

van deze circulaire informeerden wij u met een notitie ter informatie op 10 augustus. Op Prinsjesdag ontvingen we vervolgens de septembercirculaire. Daarover informeerden wij u oktober.

De meicirculaire leidt tot een netto-positieve bijstelling van € 25.343,- voor het boekjaar 2023. De septembercirculaire leidt tot een positieve bijstelling van € 939.275,-.

Consequentie

De netto-inkomsten van € 964.618,- verwerken in de begroting 2023.

Aanpassing kaders bij lease hardware en software

Naar aanleiding van het verbreken van de banden tussen Econocom en de BNG heeft Econocom de interne regelgeving m.b.t. het aangaan van leases aangepast. Dit houdt in dat vanaf 2022 uitsluitend hardware gerelateerde kosten in een lease ondergebracht kunnen worden.

Op basis hiervan kunnen wij slechts een deel van de kosten die wij onder willen brengen daadwerkelijk omzetten naar leases. Concreet gaat het hier om kosten voor implementatie van Mylex, Key2finance en E-HRM een bedrag van € 233.992,- (Voor E-HRM verwachten wij nog kosten obv projectcalculatie in 2023 en 2024). Omdat wij deze lasten niet mogen activeren (rente en afschrijven) moeten wij deze lasten nu incidenteel nemen. Door deze lasten nu incidenteel te nemen zijn de structurele dekkingsmiddelen van € 55.975,-, welke wij voor de lease hadden gepland, ook niet meer nodig.

Consequentie

De kosten voor implementatie van Mylex, Key2finance en E-HRM a € 233.992,- nu incidenteel ten laste van de exploitatie te brengen en gelijktijdig de dekkingsmiddelen voor lease structureel te verlagen met € 55.975,-.

Aflossing geldleningen

Naar aanleiding van de liquiditeitsprognose van de Gemeente Bernheze (€ 22 miljoen - € 34 miljoen 2024-2026), is in overleg met de treasury commissie onderzocht of we een langlopende lening mogen en kunnen aflossen. De betreffende lening heeft 31-12-2023 een restsaldo van circa € 8,7 miljoen tegen een rente percentage van 4,485%. Na contact met de BNG, is bevestigd dat het executive committee van de BNG hierop akkoord heeft gegeven.

Dit heeft incidentele kosten in de vorm van een Agio tot gevolg. Op dit moment betreft de agio € 767.901,-.

Het vervroegd aflossen van deze lening zorgt voor structureel minder rentelasten van € 388.700 vanaf 2024. Als gevolg van de aflossing zullen wij wel incidenteel minder renteopbrengsten 3,88% vanuit schatkistbankieren ontvangen. Hierover zullen wij in de 1^e Turap 2024 rapporteren.

Consequentie

Opnemen van agio/rentekosten € 767.901,- ten behoeve van het aflossen van de geldlening van € 8.7 miljoen.

Kredieten

Termijn investeringen verlengen

Uitbouw BRO met eigen gegevens € 10.000

De basisregistratie ondergrond (BRO) is als proces ondergebracht bij het team Beheer en Realisatie. Samen met dit team gaan we kijken hoe hier invulling aan te geven. We verwachten hier begin 2024 meer duidelijkheid over te kunnen geven.

Invulling gegevensarchitectuur € 15.000 en interne distributie basisgegevens € 20.000

De transitie richting de Cloud en het, conform de principes van common ground, herinrichten van ons informatiesysteem heeft geresulteerd in een forse aanpassing van onze gegevensarchitectuur. De afgelopen periode is de aandacht dan ook primair gelegd op het voeren van regie op deze transformatie. Om e.e.a. goed te kunnen borgen is aanvullende actie in de vorm van aanvullende beheersprogrammatuur nodig. Dit pakken we in 2024 op.

Herinrichting Weijen – Laar en Plein Nistelrode

In het investeringsplan van 2023 zijn de projecten Herinrichting Weijen – Laar en het Plein opgenomen. Het zijn de volgende voorbereidingskredieten:

- Herinrichting Weijen € 75.000
- Herinrichting Laar € 75.000
- Herinrichting Plein € 25.000

Op dit moment loopt het verkeersonderzoek in Nistelrode nog en zijn de resultaten en oplossingsrichtingen nog niet duidelijk. Hierdoor willen we de voorbereiding van de projecten nog niet starten maar een half jaar uitstellen.

BGT als ondergrond en opzetten thematische kaarten:

Binnen onze gemeente maken we gebruik van de applicatie Geoweb voor het geografisch presenteren van informatie. Doel van deze kredieten is het verder uitbouwen van deze omgeving. Door het vertrek van de direct betrokken medewerkers is slechts beperkt uitvoering gegeven aan deze uitbouw. Tevens zijn vraagtekens gezet bij de organisatorische positionering van deze omgeving. Naar aanleiding hiervan is samen met de direct belanghebbende gekeken hoe we dit het best op kunnen pakken. Een voorstel over de wijze waarop we dit willen doen zal eind 4e kwartaal richting het college gaan. Na accordering zal alsnog invulling gegeven worden aan de met deze kredieten beoogde doelstellingen.

Realiseren ecologische verbindingzones en wandelen langs de Aa

In ons LOP geven we aan actief te werken aan EVZ's. Daar ligt ook een taak voor ons, opgelegd door rijksoverheid en provincie. Een voorwaarde voor het kunnen ontwikkelen van ecologische verbindingzones is het hebben van gronden. Het verwerven van gronden is een langdurig proces. Voor de natte EVZ's zijn we afhankelijk van het Waterschap die hierin kartrekker is. Voor de droge EVZ's zijn we zelf verantwoordelijk, maar daar is afgelopen jaren weinig energie in gestoken wegens gebrek aan ambtelijke capaciteit en financiële middelen

Vanuit het rijk bestaat nog steeds de ambitie om het natuurnetwerk, inclusief ecologische verbindingzones in 2027 te hebben afgerond.

Het is daarom nodig de gereserveerde middelen beschikbaar te houden voor de realisatie van EVZ's.

Investing afsluiten of geen doorgang

Voorgenomen investering Opzetten innovatieomgeving met bedrijfsleven en onderwijs (ICT) € 25.000

Insteek van deze voorgenomen investering was een intensivering van onze samenwerking met externe organisaties. Geconstateerd is dat, voordat we hiertoe over gaan, we eerst de interne basis op orde moeten hebben. Hier is de afgelopen jaren stevig aan gewerkt en zal ook het komende jaar nog de nodige aandacht vergen. Vanuit deze optiek verwachten we niet dat op korte termijn invulling zal worden gegeven aan de beoogde innovatie-omgeving en stellen we voor om de investering niet meer uit te gaan voeren. Deze investering zal uit het investeringsplan worden geschrapt.

Dekking tekort 2de Tussentijdse rapportage 2023

Gelet op het zgn. financieel ravijnjaar 2026 hebben we een gedeelte van de inkomsten uit de meicirculaire 2022 geparkeerd op een stelpost (stelpost accres) in de begroting 2023 en dus niet ingezet voor beleidsintensiveringen. Dit betreft een stelpost van € 1,9 miljoen waarvan nog € 1.7 miljoen resteert. Deze ruimte hebben we gereserveerd voor het opvangen van o.a. extreme inflatie, mogelijke tegenvallende accessen in het lopende begrotingsjaar 2023, stijgende kosten bij investeringsprojecten.

De 2de tussentijdse rapportage 2023 geeft een tekort van € 946.560,- voor 2023. Dit tekort brengen we dan ook ten laste van de stelpost accres (omvang van € 1.768.305,-).

Consequentie

Het incidenteel verlagen van de stelpost accres met € 946.560,- ter dekking van het nadelig saldo 2^e tussentijdse rapportage 2023.